

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ POWIERZONYCH
GMINIE Z ZAKRESU WSPIERANIA
RODZINY W 2021 ROKU**

Spis treści

Spis treści2

Wstęp3

1. Analiza wydatkowania środków finansowych przez MOPS w 2021 roku na realizację zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej3

1.1. Źródła finansowania3

1.2. Środki finansowe z budżetu gminy3

1.3. Środki finansowe z budżetu wojewody4

1.4. Środki finansowe z Funduszu Pracy4

2. Charakterystyka systemu wspierania rodziny5

2.1. Tworzenie i rozwój systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w Gminie Miejskiej Ciechanów 6

2.1.1. Praca socjalna 6

2.1.2. Wsparcie asystenta rodziny..... 11

2.1.3. Pomoc psychologiczna..... 14

2.1.4. Pomoc w opiece i wychowaniu w placówkach wsparcia dziennego..... 16

2.1.5. Tworzenie warunków do działania dla rodzin wspierających..... 16

2.1.6. Pomoc materialna uczniom o charakterze socjalnym..... 16

2.1.7. Rządowy Program „Dobry Start”18

2.2. Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej19

3. Opracowanie i realizacja 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny22

4. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny23

5. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny23

Wstęp

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania ciążące na samorządach w obszarze profilaktyki, wsparcia rodziny, instytucji pieczy zastępczej, jak również usamodzielnienia wychowanków oraz adopcji.

Wsparcie rodziny biologicznej, zgodnie z ustawą, realizowana jest przede wszystkim przez gminne instytucje i organizacje działające na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc kierowana jest głównie do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym. W Gminie Miejskiej Ciechanów realizację ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Ciechanowie.

Do zadań samorządu powiatowego należy zapewnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz proces usamodzielniania wychowanków.

Zadania samorządu województwa to prowadzenie regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych dla dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji oraz interwencyjnych ośrodków readaptacyjnych dla małych dzieci do 1 roku życia oczekujących na adopcje.

1. Analiza wydatkowania środków finansowych przez MOPS w 2021 roku na realizację zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1.1 Źródła finansowania

Wydatki Gminy Miejskiej Ciechanów w 2021 roku na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynosiły **594.532,98** złotych.

Na wydatkowaną kwotę składały się:

1. Środki finansowe z budżetu gminy – 588.163,98 zł.
2. Środki finansowe z budżetu wojewody – 369,00 zł.
3. Środki finansowe z Funduszu Pracy – 6.000,00 zł.

1.2. Środki finansowe z budżetu gminy – 588.163,98zł.

Zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej finansowane z budżetu gminy:

- opłaty za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 172.677,33 zł. (29,36%),
- opłaty za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej – 250.227,46 zł (42,54%)
- zatrudnienie asystenta rodziny – 156.095,05 zł (26,54%)

- dodatkowe wynagrodzenie roczne dla byłych pracowników Placówki Wsparcia Dziennego – 9.164,14 zł (1,56%).

1.3. Środki finansowe z budżetu wojewody – 369,00 zł

Na realizację rządowego Programu „Dobry Start” z budżetu wojewody wydatkowano kwotę 369,00 zł. Powyższe środki zostały wydatkowane na aktywację modułu „Dobry start”

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2021r. poz.1092) od 1 lipca 2021r. postępowanie w sprawie świadczenia dobry start prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

1.4. Środki finansowe z Funduszu Pracy

Wojewoda przekazał Gminie Miejskiej Ciechanów środki pozyskane z Funduszu Pracy na realizację „Programu asystent rodziny na rok 2021” w wysokości 6.000,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny.

1.5. Wydatki związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2021 roku.

<i>Dział</i>	<i>Rozdział</i>	<i>Nazwa</i>	<i>Plan</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>%</i>
855	Rodzina				
	85504	Wspieranie rodziny – asystent rodziny	162.753,00	162.095,05	99,59
	85504	Wspieranie rodziny – Placówka Wsparcia Dziennego	9.165,00	9.164,14	99,99
	85504	Wspieranie rodziny – Rządowy Program „Dobry Start”	369,00	369,00	100
	85508	Rodziny zastępcze	250.228,00	250.227,46	100
85510	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	172.678,00	172.677,33	100	

2. Charakterystyka systemu wspierania rodziny

Do podstawowych zadań nałożonych na samorząd gminy z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w szczególności należy:

1. Tworzenie i rozwój systemu wsparcia dla rodziny poprzez:
 - pracę asystenta rodziny,
 - pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego,
 - tworzenie warunków do działania dla rodzin wspierających
2. Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej:
 - rodzinnej pieczy zastępczej,
 - instytucjonalnej pieczy zastępczej
3. Opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
4. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich w wersji elektronicznej i papierowej wojewodzie.

2.1. Tworzenie i rozwój systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w Gminie Miejskiej Ciechanów

2.1.1. Praca socjalna

W 2021 roku w 1253 rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w 328 rodzinach wychowywały się małoletnie dzieci. Analiza rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wskazuje na spadek rodzin z dziećmi.

Typ rodzin wychowujących małoletnie dzieci ze względu na liczbę osób w rodzinie

Wyszczególnienie	Liczba rodzin		2021	
	2019	2020	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny z dziećmi ogółem	435	381	328	1176
o liczbie dzieci				
1	192	154	141	365
2	138	132	103	375
3	64	59	47	216
4	31	25	25	136
5	8	9	10	69
6	2	2	2	15

W 2021 roku pracownicy socjalni problemy w obszarze trudności opiekuńczo-wychowawczych zdiagnozowali u 155 rodzin korzystających z systemu wsparcia pomocy społecznej. W porównaniu z wcześniejszymi okresami sprawozdawczymi, liczba rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych utrzymuje się na podobnym poziomie. W przypadku wskazanej liczby rodzin podejmowane są działania o charakterze kompleksowym w podejściu interdyscyplinarnym, mające na celu wzmocnienie lub przywrócenie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Dane dotyczące liczby rodzin, u których zdiagnozowano bezradność opiekuńczo-wychowawczą

Wyszczególnienie	Ilość rodzin		2021 r.	
	2019 r.	2020 r.	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinie
Liczba rodzin z dziećmi przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze w tym:	167	169	155	509
a) rodziny niepełne	91	77	88	270
b) rodziny wielodzietne	77	46	45	247
Liczba rodzin w stosunku, do których Ośrodek wystąpił z wnioskiem o wgląd w sytuację dziecka	19	3	13	55

W pracy socjalnej głównie wykorzystywana była metoda pracy z indywidualnym przypadkiem. W ramach pracy socjalnej podejmowano wielopłaszczyznowe działania mające na celu poprawienie funkcjonowania rodziny. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji. Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Ośrodek zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

1. analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
2. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
3. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
4. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
5. pomocy w integracji rodziny,
6. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
7. dążeniu do reintegracji rodziny.

Praca w obszarze wzmocnienia funkcji rodzicielskich wymaga zwiększonego nakładu pracy, polega na uświadomieniu rodzicom konsekwencji oraz następstw ich działań i zachowań, proponowania działań naprawczych, wspierania w osiąganiu zamierzonych celów i monitorowania postępów, współpracując z innymi organizacjami i instytucjami działającymi w obszarze wspierania rodziny i dziecka. Działania w tym zakresie nie zawsze znajdują odzwierciedlenie w tworzonej dokumentacji i są niewymierne. Często wiele godzin pracy jest poświęconych na udzielaniu porad, informacji, pomocy w załatwieniu spraw, podejmowaniu interwencji w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, ustalenia faktycznych trudności jak i potencjału tkwiącego w rodzinach oraz poszukiwania rozwiązania problemów.

Pracownicy socjalni w celu wzmocnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzin ściśle współpracowali z następującymi instytucjami:

- Świetlicą środowiskową będącą w strukturze Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.
- Sądem Rejonowym w Ciechanowie, w szczególności z II Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie będącym organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej dla dzieci pochodzących z Gminy Miejskiej Ciechanów,
- Poradnią Psychologiczno-edagogiczną w Ciechanowie,
- Biurem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień,
- Komendą Powiatową Policji w Ciechanowie,
- Pedagogami i wychowawcami szkół podstawowych i ponadpodstawowych w Ciechanowie,
- Placówkami służby zdrowia,
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Mławie.

Współpraca z wymienionymi wyżej instytucjami miała zarówno charakter konsultacji, wymiany informacji, podejmowania wspólnych działań na rzecz rodzin. Pracownicy socjalni prowadzą pracę socjalną również z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Należy podkreślić, że pracownicy socjalni i asystenci rodziny podejmowali oddziaływania w stosunku do rodziców biologicznych współpracując przy tym z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Współpraca z powyższymi jednostkami polegała przede wszystkim na realizacji działań zmierzających do powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych. W 2021 roku pracownicy socjalni:

1. Przygotowali 107 opinii dotyczących sytuacji socjalno-bytowej rodzica biologicznego w celu ustalenia przez PCPR planu pomocy dziecku oraz oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
2. Sporządzili 69 opinii na potrzeby Sądu Rejonowego w Ciechanowie Wydziału Rodzinnego i Nieletnich.
3. Uczestniczyli w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, w trakcie których dokonywano oceny całokształtu sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w pieczy, w tym:
 - a) Spotkania w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Socjalizacyjnej w Gołotczyźnie w 2021 roku.
 - b) Spotkania grup dotyczących analizy sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych odbywały się w systemie zdalnym.

Pracownicy socjalni współpracowali z Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą Socjalizacyjną w Gołotczyźnie również w okresie pobytu dzieci w domu rodzinnym, na przykład w czasie wakacji i ferii zimowych lub świątecznych. Pracownicy socjalni monitorowali funkcjonowanie rodziców lub wskazanych opiekunów dzieci w zakresie wywiązywania się z funkcji opiekuńczo-wychowawczych w okresach pobytu dzieci w domu rodzinnym i prowadzili edukację w obszarze stopnia zabezpieczenia potrzeb socjalno-bytowych. W roku sprawozdawczym działając w zakresie przeciwdziałania przemowy w rodzinie, umieszczono w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Mławie matkę z trojgiem dzieci, gdzie otrzymała schronienie i wsparcie specjalistyczne.

W 2021 roku w przypadku 8 rodzin Sąd Rejonowy w Ciechanowie wydał postanowienie o umieszczeniu 14 dzieci w pieczy zastępczej w tym:

- interwencyjnie – 11 dzieci,
- z powodu zgonu rodziców – 1 dziecko,
- z powodu skrajnej niezaradności życiowej spowodowanej uzależnieniami, zaburzeniami psychicznymi - 3 dzieci.

Analiza dotycząca liczby postanowień Sądu w sprawie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

	Liczba postanowień o umieszczenie w pieczy zastępczej wydanych przez Sąd Rejonowy w Ciechanowie w Gminie Miejskiej Ciechanów		
	2019	2020	2021
Liczba rodzin	10	6	8
Liczba dzieci	16	8	14

W 2021 roku z powodu trwającego stanu epidemii, pracownicy Ośrodka podejmowali interwencje z powodu zgłaszanych przez społeczność lokalną lub placówki oświatowe w sytuacji wskazujących na występowanie zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, nierealizowania obowiązków szkolnych, zwłaszcza prowadzonych w formie zdalnej.

W 2021 pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej MOPS w Ciechanowie w ramach działań podejmowanych w obszarze pracy socjalnej opracowali Projekty socjalne, które zakładały prowadzenie bezpłatnych zajęć edukacyjno-integracyjnych skierowane do dzieci i młodzieży jak i również do ich rodziców. Zajęcia prowadzone były w odnowionym budynku Krzywej Hali i realizowane w oparciu o Projekty socjalne wymienione poniżej:

1. ” **Wyraź siebie poprzez sztukę**” - Projekt realizowany był we współpracy ze Stowarzyszeniem „Mistrzowie Sztuki”, który zabezpieczył zaplecze artystyczne. Zajęcia realizowane były od października 2021 roku w każdy poniedziałek, w godzinach od 14³⁰ do 16⁰⁰. Adresatami „Projektu” były 15 dzieci i młodzież z rodzin korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka w wieku od 6 do 14 roku życia, w szczególności z rodzin, w których występowały trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Celem projektu była terapia przez sztukę, w tym nabycie umiejętności rozpoznawania emocji i sposobów ich twórczej ekspresji, kształtowanie własnej indywidualności i redukcja zachowań niepożądanych. Terapia zawierała trzy podstawowe cele, tj. cel rozwojowy, cel edukacyjny i cel terapeutyczny. Zajęcia prowadzone metodą aktywną, polegały na uczeniu się przez własne doświadczenia i wyciąganiu z przeżywanych sytuacji wniosków. W trakcie zajęć wykorzystywana była sztuka plastyczna i rysunkowa, jako możliwość ekspresji emocji, wyrażania siebie i swojej indywidualności oraz nauka współpracy w grupie. Tematyka zajęć obejmowała następujące etapy:
 - a. Zajęcia integrujące grupę;

- Wzajemne poznawania siebie, wytworzenie atmosfery bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania;
 - Praca na budowaniu własnej wartości;
 - Wzmacnianie samodzielności i indywidualności;
- b. Emocje i uczucia;
- Rozpoznawanie i wzajemne przeżywanie uczuć;
 - Konstruktywne wyrażanie i odreagowywanie emocji;
- c. Konflikty i umiejętności radzenia sobie z nimi;
- Zdobycie umiejętności negocjowania i konstruktywnego porozumiewania się;
 - Zdobycie umiejętności rozwiązywania konfliktów;
- d. Zamknięcie pracy z grupą;
- Zajęcia podsumowujące pracę z grupą;
 - Zakończenie zajęć, rozdanie dyplomów i nagród.
2. „**Świadome rodzicielstwo**” - Autorami „Projektu” był psycholog Ośrodka oraz pracownicy socjalni. Projekt skierowany był do 10 rodziców z rodzin objętych wsparciem Ośrodka, pragnących poszerzyć swoją wiedzę w zakresie umiejętności wychowawczych. Warsztaty pn. „Świadome rodzicielstwo”, odbywały się od 29.09.2021 roku, raz w tygodniu, w siedzibie budynku Krzywa Hala, przy ul. Spółdzielczej. W ramach działań została stworzona przestrzeń, w której rodzice mogli dowiedzieć się w jaki sposób być obecnym w życiu dzieci, aby zapewnić im odpowiednie warunki do rozwoju emocjonalnego, poznawczego i społecznego. Warsztaty realizowane były w wymienionych poniżej obszarach i odbywały się cyklicznie:
- Poznajemy podstawowe filary obecności (za D.Siegelem i T. Bryson), które powodują wytworzenie bezpiecznej więzi między dzieckiem a opiekunem. Jest to czynnik, który powoduje, że dziecko czuje się w świecie bezpiecznie, lepiej radzi sobie z trudnymi emocjami, nie boi się wyzwań, wierzy w siebie, potrafi budować dobre relacje.
 - Doświadczamy różnych sytuacji, aby poczuć, czego potrzebują nasze dzieci, żeby współpracować.
 - Obserwujemy siebie i to jak żyjemy, jak sobie radzimy z emocjami, aby wiedzieć czego uczą się od nas nasze dzieci.
 - Uczymy się jak wymagać w sposób nieprzemocowy i co w dobrej relacji jest niedopuszczalne.
 - Bez względu na historię życiową każdego z uczestników i czasem trudny przekaz pokoleniowy chcemy by było jasne, że dzięki świadomości i pracy dobre zmiany są możliwe, bo mózg jest neuroplastyczny.
 - W życiu dziecka wystarczy jedna osoba, która jest obecna i daje mu poczucie bezpieczeństwa, dostrzega je, koi i dzięki temu buduje jego poczucie pewności, by mogło radzić sobie z życiem, które nie zawsze jest łatwe, a co więcej czuć się szczęśliwe.
 - ***Nie dążymy do ideału rodzica, bo takich nie ma. Potrzebny jest wystarczająco dobry, obecny rodzic!***
3. W bieżącym roku wznowione były również bezpłatne „Zajęcia integracyjne z nauką języka angielskiego”. Spotkania odbywały się w pomieszczeniach „Krzywej Hali” i

realizowane były od września 2021 roku. Uczestnikami była grupa 10 dzieci w wieku od 7 do 12 lat z różnych szkół podstawowych na terenie Ciechanowa.

Podstawowym kryterium uczestnictwa było:

- zamieszkanie na terenie miasta Ciechanów,
- korzystanie rodzin ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności rodzin w których występowały trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Zajęcia prowadzone były w formie zabawy, z myślą o indywidualnych potrzebach i możliwościach uczestników. Poza językiem angielskim dzieci miały możliwość uzyskania pomocy w innych zajęciach szkolnych, które wymagały wspomagania. Dodatkowym założeniem było budowanie u dzieci umiejętności pracy w grupie i przełamywanie barier w kontakcie z rówieśnikami oraz poprawę pewności siebie. Zajęcia były prowadzone przez pracownika socjalnego cyklicznie dwa razy w tygodniu. Niestety w związku ze zwiększającymi się zachorowaniami na Covid-19, działania w tym zakresie były również zawieszane.

2.1.2. Wsparcie asystenta rodziny

Pomoc w formie wsparcia asystenta rodziny kierowana jest dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pracownik socjalny pracujący z rodziną, widząc konieczność wprowadzenia asystenta w rodzinie sporządzał wywiad środowiskowy na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. W wywiadzie przedstawiał obszary dysfunkcji występujących w rodzinie i wnioskował o przydzielenie usługi asystenta. Po zatwierdzeniu wniosku przez dyrektora asystent rozpoczynał pracę z rodziną. Objęcie opieką asystenta rodziny może nastąpić również na wniosek Sądu. W 2021 roku 13 rodzin korzystało z usługi w związku z interwencją Sądu, który zobowiązał rodziny niewydolne wychowawczo do współpracy z asystentem rodziny.

Analiza pomocy udzielonej w formie wsparcia asystenta w latach 2019-2021

	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny		
	2019	2020	2021
Liczba asystentów rodziny	3	3	3
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia	49	51	49
Liczba dzieci objętych wsparciem asystenta	144	137	112
Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wyrażony w miesiącach	26	31	36
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem	9	13	13

Zadania asystentów rodziny skupiały się wokół podniesienia kompetencji społecznych, w tym głównie:

- pomocy w budowaniu prawidłowego wzorca rodzica,
- pomocy w zakresie dbania o sytuację zdrowotną w szczególności małych dzieci,

- pomocy w podjęciu leczenia odwykowego i korzystania ze specjalistycznego wsparcia,
- wzmocnieniu kompetencji rodziców,
- pomocy w egzekwowaniu obowiązku szkolnego dzieci,
- pomocy w budowaniu prawidłowych relacji między członkami rodziny,
- pomocy w poszukiwaniu pracy,
- pomocy w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach,
- doradztwo w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- pomocy w planowaniu budżetu domowego,
- pomocy w wyrobieniu nawyków higienicznych i utrzymania czystości w najbliższym otoczeniu.

W 2021 r., w trakcie utrzymującego się stanu epidemii w Polsce, działania w obszarze wzmocnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach podejmowane były głównie z wykorzystaniem zdalnych kanałów komunikacji głosowej lub tekstowej, np.: rozmów telefonicznych, korespondencji elektronicznej itp., tak aby poradnictwo w tym zakresie pomimo konieczności zachowania dystansu społecznego było świadczone w nieprzerwalny sposób. W sytuacjach skrajnej niezaradności życiowej rodzin lub występowania sytuacji wymagających działań o charakterze interwencyjnym, asystenci wykonywali jednak zadania w terenie z uwzględnieniem bezpieczeństwa własnego jak i bezpieczeństwa osób trzecich, z którymi mieli styczność podczas pracy w środowisku. Działania podejmowane były zgodnie z instrukcjami Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, w szczególności Instrukcją dotyczącą sposobu organizacji prac: Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych, realizacji procedury „Niebieskiej Karty” oraz pracowników socjalnych i asystentów rodziny do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze”.

Do głównych zadań asystenta rodziny w sytuacji zagrożenia lub zakażenia wirusem Sars-cov-2 należało w szczególności:

- monitorowanie sytuacji rodzin będących pod opieką pod względem zdrowotnym, motywowanie do korzystania z konsultacji lekarskich, przestrzegania zasad nałożonych izolacją lub kwarantanną,
- prowadzenie działań edukacyjnych związanych z zachowaniem zasad higieny wskazanych przez Główny Inspektorat Sanitarny,
- wsparcie rodzin w kontaktach z instytucjami, przychodniami, szkołami i urzędami,
- udzielenie pomocy w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych, w tym żywności i środków czystości,
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

Asystenci rodziny prowadzili dokumentację potwierdzającą działania podejmowane w konkretnych rodzinach, również realizowanych w systemie zdalnym (plan pracy z rodziną, karty pracy) przygotowywali okresowe oceny oraz uczestniczyli w przygotowaniu opinii o rodzinie na potrzeby sądu, współpracowali z innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz wsparcia rodzin, w szczególności z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,

placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, z innymi przedstawicielami instytucji (kuratorem, pedagogiem szkolnym, wychowawcą, pracownikiem socjalnym itp.).

Asystentem rodziny może być osoba z wyższym wykształceniem, posiadająca zaświadczenie o niekaralności, nie może być pozbawiona władzy rodzicielskiej i nie może mieć zawieszanej władzy rodzicielskiej. Rolą asystenta jest praca z rodziną niewydolną wychowawczo i doprowadzenie jej do prawidłowego funkcjonowania.

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie zatrudnił 3 asystentów rodziny na podstawie umowy o pracę na pełne etaty w systemie zadaniowym. Wynagrodzenia asystentów dofinansowane zostały z budżetu wojewody i dotyczyło jedynie dofinansowania kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia, w ramach Programu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Program asystent rodziny na rok 2021”.

Asystenci podejmowali pracę z rodziną, wspierali w trudnościach w taki sposób, by nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Działaniami wspierającymi, motywującymi i pomocowymi asystenci objęli 49 rodzin, w których wychowywało się 112 dzieci. W przypadku 38 rodzin usługa jest kontynuowana w 2022 roku, natomiast w 11 rodzinach korzystających z usług, asystent zakończył pracę ze względu na:

1. osiągnięcie celów - 2
2. brak współpracy ze strony rodziny- 6
3. brak efektów- 0
4. zmianę metody pracy – 3

Od 1 stycznia 2017 roku z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329) poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisywanie mu funkcji koordynatora w zakresie wsparcia oferowanego kobietom w ciąży z powikłaniami lub rodzącej dziecko, u którego w prenatalnej fazie rozwoju lub w czasie porodu zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu.

Każda kobieta w ciąży z powikłaniami i jej rodzina może skorzystać z pomocy i wsparcia asystenta rodziny, który na podstawie pisemnego upoważnienia może załatwiać w jej imieniu sprawy w różnych instytucjach oraz:

- będzie mógł reprezentować przed instytucjami i urzędami,
- udzieli wsparcia psychologicznego,
- udzieli pomocy w przezwyciężaniu problemów wychowawczych,
- będzie wspierał w realizacji codziennych obowiązków

W 2021 roku 2 rodziny przeżywające takie sytuacje zadeklarowały wolę współpracy z asystentem rodziny i w ramach wskazywanych potrzeb otrzymały kompleksową pomoc. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zakłada również wsparcie finansowe w formie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Zestawienie realizacji świadczeń pieniężnych „Za życiem”

	Świadczenia „Za Życiem”		
	2019	2020	2021
Liczba rodzin	1	8	1
Liczba dzieci	1	8	1
Kwota świadczeń	4.000	32.000	4000,0

W celu zwiększenia kompetencji i umiejętności zawodowych asystentów rodziny i pracowników socjalnych, współpracowano z instytucjami szkoleniowymi a w szczególności z Biurem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Ciechanowie, w celu organizacji szkoleń. W 2021 roku pracownicy brali udział w następujących szkoleniach:

1. Superwizje grupowe adresowane do członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych powoływanych do realizacji procedury ochrony ofiar przemocy w rodzinie „Niebieskie Karty”
2. Prawidłowa diagnoza jako klucz do pomocy dziecku krzywdzonemu,
3. Asystent rodziny w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
4. Praca z klientem OPS w trudnych i wymagających sytuacjach – bezpieczeństwo pracownika socjalnego,
5. Najnowsze zmiany w prawie w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
6. Zadania i kompetencje członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członków Zespołów interdyscyplinarnych.
7. Model pracy pracowników socjalnych z osobami zaburzonymi psychicznie.

2.1.3. Pomoc psychologiczna

W 2021 z pomocy psychologicznej łącznie skorzystało 68 rodzin, przy czym opieką psychologiczną objęto 172 członków rodzin. Psycholog udzielił łącznie 325 konsultacji. Odbyło się również 10 warsztatów dla rodziców, w których mogli doskonalić swoje metody wychowawcze, dowiedzieć się jak wygląda bezpieczne przywiązanie między rodzicem i dzieckiem i jak zapewnić dzieciom odpowiednie warunki do rozwoju emocjonalnego, poznawczego i społecznego. Warsztaty dla rodziców stanowiły działanie innowacyjne i nie były realizowane w poprzednich latach. Szczegółowe informacje zawarte zostały w opisie działań w ramach pracy socjalnej w oparciu o projekty socjalne. Poniższe zestawienie zawiera szczegółowe dane dotyczące odbiorców usług MOPS na przestrzeni 2019 i 2021 roku w zakresie pomocy psychologicznej w formie konsultacji indywidualnych.

Organizacja pomocy psychologicznej w MOPS

	2019	2020	2021
y			
w			

	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologicznego	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologicznego	Łączna liczba członków rodzin korzystających ze wsparcia	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologicznego	Łączna liczba członków rodzin korzystających ze wsparcia
Wsparcie psychologa MOPS	84	125	131	144	68	172

Wsparcie psychologa koncentrowało się wokół:

- pomocy w kryzysach psychologicznych związanych z trudną sytuacją życiową,
- analizowaniu problemów w systemie rodzinnym,
- wsparcia rodziców w wychowaniu,
- przepracowywaniu traum rozwojowych, mających destruktywny wpływ na funkcjonowanie w życiu codziennym,
- wsparciu w żałobie przy śmierci bliskiego członka rodziny, szczególnie w żłobie traumatycznej,
- doświadczania destrukcyjnych myśli np. prowadzących do okaleczeń, podejmowania ryzykownych działań,
- pomocy w sytuacjach osób narażonych na przemoc fizyczną, psychiczną, rodzinom z problemem uzależnień,
- braku wsparcia w rodzinie i osobach bliski,
- chorób somatycznych i wieku starszego powodującego zaburzone funkcjonowanie społeczne i psychiczne,
- deficytu psychologicznego i społecznego funkcjonowania wynikającego ze środowiska życia,
- odczuwania stresu w związku z doświadczaniem sytuacji okołorozwodowych,
- niezaradności życiowej,
- diagnozy możliwości poznawczych,
- kłopotów dzieci i młodzieży z rówieśnikami, trudnościami w nauce, zmaganiem z bólem niewiadomego pochodzenia, samookaleczaniem się, myślami samobójczymi, zachowaniami zbyt agresywnymi, wycofaniem bądź trudnościami adaptacyjnymi,
- zaniedbywanie lub zaniechania wypełniania obowiązków opiekuńczo-wychowawczych, rodziny zagrożone całkowitą lub częściową utratą praw rodzicielskich,
- wsparcie w samotnym rodzicielstwie,
- zaburzeń psychicznych ograniczających prawidłowe funkcjonowanie psychiczne i społeczne (np. depresja, schizofrenia, zaburzenia afektywne, zaburzenia osobowości, zaburzenia poznawcze, borderlin).

2.1.4. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego

Placówka Wsparcia Dziennego od 30 września 2020 roku nie działa w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie. Od 1 października 2020 roku działania w zakresie organizacji zajęć pozalekcyjnych realizowane są na podstawie art. 4¹ ust 1 pkt. 2 ustawy z dnia 26 października o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w strukturach Urzędu Miasta Ciechanów.

W sytuacjach wymagających wspierania dzieci z rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, pracownicy socjalni i asystenci rodziny współpracowali z PCK Oddział Rejonowy w Ciechanowie w zakresie naboru do udziału w Punkcie Wsparcia Dziennego Dzieci i Młodzieży, którego działalność została uruchomiona w związku z realizacją zadania publicznego pn. „Uwierz w siebie” przez wymienioną organizację pozarządową.

2.1.5. Tworzenie warunków do działania dla rodzin wspierających

Uzupełnieniem systemu wsparcia w środowisku lokalnym jest możliwość objęcia dziecka i rodziny pomocą rodziny wspierającej. Z bezpośredniego otoczenia dziecka (np. sąsiedzi, rodzina zaprzyjaźniona) wyszukuje się rodzinę wspierającą, która pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka prowadzić gospodarstwo domowe, kształtować właściwą postawę przy wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Rodzinę wspierającą ustanawia Prezydent Miasta po uzyskaniu pozytywnej opinii od Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydanej na podstawie wywiadu środowiskowego. Zasady zwrotu poniesionych kosztów określa umowa zawarta pomiędzy rodziną wspierającą a Prezydentem Miasta. Rodzinie wspierającej przysługuje zwrot kosztów związanych z udzielaną pomocą w opiece i wychowaniu dziecka (np. zwrot kosztów biletów do kina, teatru, na basen itp.).

W 2021 roku, Ośrodek nie pozyskał kandydata do pełnienia funkcji rodziny wspierającej. Działania w zakresie naboru osób do pełnienia tej funkcji będą kontynuowane.

2.1.6. Pomoc materialna uczniom o charakterze socjalnym.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym przyznawana jest uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Uchwała Nr 203/XVI/2019 z dnia 30.01.2020 r. Rady Miasta Ciechanów w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów

Pomoc materialna o charakterze socjalnym jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia.

Istnieją dwa rodzaje pomocy o które może ubiegać się uczeń:

1. **Stypendium szkolne** - jest świadczeniem okresowym przydzielanym na dany rok szkolny na okres nie krótszy niż 1 miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy
2. **Zasilek szkolny** - jest to pomoc o charakterze jednorazowym, przyznawanym w przypadku wystąpienia zdarzenia losowego, które warunkuje przyznanie pomocy.

Pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym przyznaje się po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, postępowanie kończy się wydaniem decyzji administracyjnej. W zależności czy uczeń spełnia kryteria lub też nie, wydaje się odpowiednio decyzję przyznającą lub odmowną. Pomoc materialna dla uczniów (stypendium szkolne, zasilek szkolny) przysługuje:

1. Do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia:
 - a) uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych
 - b) słuchaczom publicznych i niepublicznych kolegiów nauczycielskich,
 - c) słuchaczom publicznych i niepublicznych nauczycielskich kolegiów języków obcych
 - d) słuchaczy publicznych kolegiów pracowników służb społecznych
2. Do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki:
 - a) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - dzieciom i młodzieży (upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim, biorącym udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych),
 - b) dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi.
 - c) uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż 528,00 zł. Wniosek wraz z załącznikami składa się od 1 do 15 września danego roku szkolnego, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych do dnia 15 października danego roku szkolnego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizuje zadania związane z pomocą materialną o charakterze socjalnym od września 2019 r. Do tej daty obowiązek ten pełniło Centrum Usług Wspólnych w Ciechanowie .

Analiza danych dotyczących ilości dzieci i wydatków w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba uczniów	277	242	205
Kwota świadczeń	316.903,00	286.548,00	261.231,14

2.1.7 Rządowy Program „Dobry Start”

Od 1 lipca 2021., obsługę rządowego programu „Dobry start” przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który będzie przyznawał i wypłacał świadczenie dobry start w miejsce gminnych i powiatowych organów właściwych, zapewniając w pełni zautomatyzowany proces obsługi tego programu.

Wnioski będzie można złożyć do ZUS tylko drogą online: za pośrednictwem portalu informacyjno-usługowego Emp@tia, przez bankowość elektroniczną lub portal PUE ZUS. Natomiast nie będzie możliwości składania wniosków w formie papierowej bezpośrednio w ZUS ani za pośrednictwem poczty.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz. U. z 2021 r. , poz. 1092)

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1006)

Zestawienie dotyczące realizacji Programu „Dobry Start” w latach 2019-2021

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie roczne		
		2019	2020	2020
1.	Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenie, w tym	4.631	4.581	0
2.	Szkoła podstawowa	3.077	3.095	0
3.	Szkoła ponadpodstawowa	1.117	1.258	0
4.	Dotychczasowe gimnazjum lub dotychczasowa szkoła ponadgimnazjalna	401	197	0
5.	Szkoła artystyczna, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub nauki	1	1	0
6.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii	5	5	0
7.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	27	21	0

8.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy	3	4	0
9.	Wydatki na świadczenia	1.389.300	1.374.300	0
10.	Wydatki na koszty obsługi	46.290	46.120	0

2.2. Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej

Po wejściu w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, czyli od 1 stycznia 2012 roku, wydatki związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej częściowo obciążają gminę na terenie, której dziecko zamieszkuje. Decyzję o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej podejmuje sąd, zaś odpłatność za pobyt dzieci w różnych formach pieczy zastępczej ustala powiat. Gmina nie ma wpływu na podejmowane decyzje.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze spokrewnione to takie, w których opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmuje rodzina zobowiązana do alimentacji (np. dziadkowie) oraz rodzeństwo, które nie jest zobowiązane do alimentacji.

Rodzinę zastępczą niezawodową tworzą osoby niespokrewnione z dzieckiem oraz krewni niebędący wstępnymi i zstępnymi dziecka, (czyli np. ciocie, wujkowie).

Rodzinę zawodową, w tym zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego, tworzą osoby niespokrewnione z dzieckiem. Pogotowie rodzinne zajmuje się dziećmi przez krótki okres czasu tj. od chwili umieszczenia dziecka w rodzinie do momentu wydania postanowienia sądu o jego dalszych losach.

W rodzinach zastępczych, w tym samym czasie, nie może przebywać więcej niż troje dzieci lub pełnoletnich wychowanków chyba, że zajdzie konieczność umieszczenia liczniejszego rodzeństwa.

Rodzinny dom dziecka działa na podobnych zasadach jak rodzina zastępcza zawodowa, ale jest przygotowany do sprawowania pieczy nad większą liczbą dzieci, nie więcej jednak niż nad ośmiorgiem. Rodziny zastępcze zawodowe oraz osoby prowadzące rodzinny dom dziecka są zobowiązane do odbycia specjalistycznego szkolenia w rozszerzonej formie i otrzymują za swoją pracę wynagrodzenie.

Do instytucjonalnych form pieczy zastępczej zalicza się placówki opiekuńczo-wychowawcze, które zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie, w sytuacji, gdy nie może być ono umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2020 roku w pieczy zastępczej przebywało łącznie 83 dzieci z 61 rodzin biologicznych, w tym 74 dzieci umieszczonych było w rodzinach zastępczych i 9 dzieci w 4 placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Poniższe dwie tabele prezentują dzieci umieszczone na zasadach obowiązujących od stycznia 2012 roku, w stosunku do których Gmina Miejska Ciechanów ponosi koszty utrzymania (63 dzieci – koszt 422.904,79 zł.) oraz zestawienie ogólnej liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z uwzględnieniem 20 dzieci umieszczonych przed 2012 roku.

Dzieci przebywające w systemie pieczy zastępczej w 2021 roku, w których Gmina ponosiła koszty.

Rodzina zastępcza/placówka	Liczba rodzin zastępczych /placówek	Liczba dzieci	Liczba rodzin biologicznych
Rodzina zastępcza zawodowa	7	15	7
Rodzina zastępcza niezawodowa	7	7	7
Rodzina zastępcza spokrewniona	22	32	22
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	8	9	8
Razem	44 rodzin 4 placówki*	63	44

Łączne zestawienie dzieci przebywających w systemie pieczy zastępczej w 2021 roku

Rodzina zastępcza/placówka	Liczba rodzin zastępczych /placówek	Liczba dzieci	Liczba rodzin biologicznych
Rodzina zastępcza zawodowa	7	15	7
Rodzina zastępcza niezawodowa	9	9	9
Rodzina zastępcza spokrewniona	37	50	37
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	9	8
Razem	Rodzin – 53 i 4 placówki*	83	61

*Dzieci z terenu miasta Ciechanów przebywają w 4-ch placówkach zapewniających instytucjonalną formę pieczy zastępczej tj.:

1. Regionalna placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Ignatkach
2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Socjalizacyjna w Gołotczyźnie
3. Dom dla dzieci i Młodzieży „Promyk” w Morągu
4. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tarłowie

W pieczy zastępczej dzieci przebywają do czasu uregulowania ich sytuacji prawnej, tj. adopcji lub powrotu do rodziny naturalnej. Gmina partycypuje w kosztach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i należy to do zadań własnych gminy.

Analiza danych dotyczących ilości dzieci przebywających w pieczy w latach 2019-2021, w których Gmina Miejska Ciechanów uczestniczy w kosztach utrzymania.

Forma zabezpieczenia	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej		
	2019	2020	2021
Rodziny zastępcza	42	48	54
Placówka Opiekuńczo-wychowawcza	8	8	9
Łącznie	50	56	63
Wydatki finansowe	311.644,71 zł.	369.858,93 zł.	422.904,79 zł.

Wysokość kosztów ponoszonych przez gminę jest uzależniona od długości okresu w którym dziecko przebywa w pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina zobowiązana jest do współfinansowania pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w wysokości odpowiednio:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki Gminy Miejskiej Ciechanów na współfinansowanie form pieczy zastępczej w 2021 r.

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Wydatki			RAZEM
		10%	30%	50%	
Rodzina zastępcza spokrewniona	33	3.326,70	13.768,69	88.199,65	105.295,04

Rodzina zastępcza niezawodowa	8	631,17	5.401,22	28.819,35	34.851,74
Rodzina zastępcza zawodowa	15	9.419,22	4.474,18	96.187,28	110.080,68
Placówka opiekuńczo-wychowawcza	9	0	0	172.677,33	172.677,33
RAZEM	54	13.377,09	23.644,09	385.883,61	422.904,79

W 2021 roku postanowieniem Sądu Rodzinnego w Ciechanowie z systemu pieczy zastępczej łącznie powróciło sześcioro dzieci do dwóch rodzin biologicznych oraz jedno dziecko w związku z uzyskaniem pełnoletniości usamodzielniało się.

3. Opracowanie i realizacja 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Wypełniając dyspozycje zapisane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej został opracowany i przyjęty Uchwałą nr 206/XVII/2020 Rady Miasta Ciechanów z dnia 27 lutego 2020 r. „Program wspierania rodziny na lata 2020-2022”. Adresatami „Programu” są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zamieszkujące na terenie Miasta Ciechanów.

Program obejmuje działania w następujących obszarach:

1. Wspieranie prawidłowej funkcji rodziny poprzez zabezpieczenie potrzeb bytowych:
 - wsparcie finansowe z funduszu pomocy społecznej, z systemu świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego,
 - przyznawanie i wypłatę stypendiów socjalnych, dodatków mieszkaniowych, ulg dla rodzin wielodzietnych (karta dużej rodziny),
 - organizowanie wsparcia we współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie zabezpieczenia potrzeb rodzin z dziećmi,
 - tworzenie instytucjonalnych form spędzania czasu wolnego, zajęć pozalekcyjnych, wypoczynku letniego lub zimowego, wzbogacenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.
2. Rozpoznanie problemów rodzin i ich wsparcie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:
 - diagnozowanie rodzin podczas wywiadu środowiskowego, ustalenie planu pomocy, monitorowanie rodzin przez pracowników socjalnych oraz przedstawicieli innych zawodów wspierających rodzinę,
 - organizacja wsparcia specjalistycznego i usług specjalistycznych, w tym usług asystenta rodziny.
 - wzmocnianie zachowań umożliwiających prawidłowy przebieg procesu wychowania i pomocy dla rodzin niewydolnych wychowawczo - realizację wsparcia edukacyjnego i działań profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży,

- wczesna diagnoza uczniów z problemami w nauce i wyrównywanie ich szans poprzez rozwój zespołów kompensacyjno-korekcyjnych i wyrównawczych,
 - wspieranie różnych form aktywności zmierzających do właściwych postaw prospołecznych
3. Podnoszenie kompetencji osób działających na rzecz dziecka i rodzin, doskonalenie lokalnego systemu wsparcia:
- doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny poprzez podnoszenie kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny poprzez udział w szkoleniach, kursach oraz warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe pracowników zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie, w szczególności asystentów rodziny,
 - podejmowanie działań interdyscyplinarnych, integrujących służby działające w obszarze wspierania rodzin z dziećmi,
 - rozwój i promocja wolontariatu.
4. Profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia:
- realizacja programów prozdrowotnych
 - prowadzenie profilaktyki uzależnień,
 - udzielenie kompleksowego wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom, w ramach realizacji ustawy „Za życiem”.

4. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny

Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej oraz papierowej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego należy do obowiązkowych zadań gminy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizował powyższe zadanie w 2021 r., sporządzając terminowo sprawozdania z zakresu wspierania rodziny, przesyłając je Wojewodzie z wykorzystaniem Centralnej Aplikacji Statystycznej lub w wersji papierowej.

5. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przedstawia się następujące potrzeby w zakresie:

1. Kontynuowanie zatrudnienia trzech asystentów rodziny w pełnym wymiarze godzin, celem zapewnienia odpowiedniej jakości pracy z rodzinami doświadczającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Uwzględnienie w budżecie Ośrodka na 2022 r. środków finansowych z przeznaczeniem na utrzymanie dzieci przebywających w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej oraz dodatkową rezerwę w związku z możliwością wystąpienia

sytuacji umieszczenia kolejnych dzieci z terenu Gminy Miejskiej Ciechanów w pieczy zastępczej.

3. Zabezpieczenie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji przez asystentów wspierających rodziny przeżywające trudności w opiece i wychowaniu.
4. Kontynuowanie działań w obszarze pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej, którzy stanowiliby dodatkowe wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
5. Podjęcie działań mających na celu zwiększenie dostępności do usług świadczonych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz specjalistę psychiatrii dziecięcej.
6. Zwiększenie dostępności do bezpłatnej pomocy specjalistycznej np. rodzinnej, psychiatrycznej oraz terapii rodzinnej.
7. Opracowanie i wdrażanie projektów socjalnych adresowanych do rodzin przeżywających trudności w obszarze pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
8. Zabezpieczenie asystentom rodziny ryczałtu w związku z koniecznością dojazdu do miejsc świadczenia pracy w rodzinach i środowisku lokalnym.

Rodzące się potrzeby z zakresu realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej umożliwią wyeliminowanie lub zmniejszenie zagrożeń, czego efektem powinno być pozostanie dzieci w środowisku rodzinnym oraz zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców.